

Miejsce społeczeństwa obywatelskiego w polityce rozwoju i dokumentach strategicznych

Departament Pożytku Publicznego

Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. 2006 Nr 227 poz. 1658)

Trzy rodzaje strategii rozwoju, na podstawie których prowadzona jest polityka rozwoju:

- długookresowa strategia rozwoju kraju (DSRK) o co najmniej 15-letniej perspektywie realizacji – dokument horyzontalny, kompleksowy;
- średniookresowa strategia rozwoju kraju (ŚSRK) o 4-10-letniej perspektywie realizacji – dokument horyzontalny, kompleksowy. ŚSRK uwzględnia ustalenia zawarte w DSRK;
- inne strategie rozwoju – dokumenty odnoszące się do obszarów wskazanych w ŚSRK; strategie sektorowe ponadregionalne

Plan uporządkowania strategii rozwoju

- listopad 2009 r. Rada Ministrów przyjęła dokument pn. „Plan uporządkowania strategii rozwoju” który stanowi pierwszy etap prac związanych z przedsięwzięciem podjętym przez Rząd, jakim jest uporządkowanie obowiązujących dokumentów strategicznych. Zawiera on koncepcję dotyczącą zoptymalizowania liczby obowiązujących strategii rozwoju – 9 dokumentów.
- koordynatorem procesu był Komitet Koordynacyjny ds. Polityki Rozwoju usytuowany w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego
- przed tym procesem obowiązywały 42 strategie, w tym Strategia Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego na lata 2009-2015, Strategia rozwoju społeczeństwa informacyjnego do roku 2013, Strategia polityki społecznej na lata 2007-2013, Strategia uczenia się przez całe życie

Obecnie obowiązujące strategie rozwoju

- Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności. Długookresowa strategia rozwoju kraju
- Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2020
- Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki (Ministerstwo Gospodarki)
- Strategia rozwoju kapitału ludzkiego (Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej)
- Strategia rozwoju transportu (Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej)
- Strategia Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko (Ministerstwo Gospodarki)
- Strategia Sprawne państwo (Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji)
- Strategia rozwoju kapitału społecznego (Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego)
- Krajowa strategia rozwoju regionalnego – Regiony Miasta Obszary wiejskie (Ministerstwo Rozwoju Regionalnego)
- Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa (Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi)
- Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego RP (Ministerstwo Obrony Narodowej)

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego

Zawiera problematykę kluczowej wcześniej strategii dla sektora pozarządowego
czyli Strategii Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego na lata
2009-2015

Zadania kluczowe dla SRKS:

- zaufanie do instytucji publicznych;
- instytucje społeczeństwa obywatelskiego;
- konsultacje społeczne – legitymacja i akceptacja społeczna działań;
- kształtowanie postaw obywatelskich;
- media i polityka audiowizualna;
- technologie informacyjne i komunikacyjne w promowaniu postaw obywatelskich
- potencjał kreatywny i kulturowy.

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego

Kapitał społeczny – wynikająca z zaufania oraz obowiązujących norm i wzorów postępowania, zdolność obywateli do mobilizacji i łączenia zasobów, która sprzyja kreatywności oraz wzmacnia wolę współpracy i porozumienia w osiągnięciu wspólnych celów

Misja: TWORZENIE, UTRZYMYWANIE I DOSKONALENIE WARUNKÓW DLA ROZWOJU KAPITAŁU SPOŁECZNEGO W POLSCE, POPRZECZ WSPIERANIE DZIAŁAŃ NA RZECZ AKTYWNOŚCI I KREATYWNOŚCI OBYWATELI ORAZ ICH WSPÓŁPRACY DLA DOBRA WSPÓLNEGO

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego

Cel strategiczny:

Wzmocnienie udziału kapitału społecznego w rozwoju społeczno-gospodarczym Polski

Cele operacyjne:

1. Kształtowanie postaw i kompetencji sprzyjających kooperacji, kreatywności oraz komunikacji
2. Zwiększenie partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne
3. Usprawnienie procesów komunikacji społecznej oraz wymiany wiedzy
4. Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego – cele i priorytety		
Cel strategiczny	Cele operacyjne	Priorytety strategii.
Wzmocnienie udziału kapitału społecznego w rozwoju społeczno-gospodarczym Polski	1. Kształtowanie postaw i kompetencji sprzyjających kooperacji, kreatywności oraz komunikacji	1.1. Tworzenie warunków dla rozwoju nowoczesnych metod nauczania; 1.2. Wspieranie edukacji innej niż formalna ukierunkowanej na kooperację, kreatywność i komunikację
	2. Zwiększenie partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne	2.1. Wspieranie mechanizmów współpracy instytucji publicznych z obywatelami. 2.2. Rozwój i wzmacnianie zorganizowanych form aktywności obywatelskiej 2.3. Wzmocnienie integracji i solidarności społecznej
	3. Usprawnienie procesów komunikacji społecznej oraz wymiany wiedzy	3.1. Zwiększanie dostępności informacji i poprawa jakości komunikacji w sferze publicznej. 3.2. Wspieranie mediów w kształtowaniu więzi społecznych i demokracji
	4. Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego	4.1. Wzmocnienie roli dziedzictwa w budowaniu spójności społecznej; 4.2. Wzmocnienie znaczenia kultury w rozwoju społeczno-gospodarczym.

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego

Priorytet: Wsparcie mechanizmów współpracy instytucji publicznych z obywatelami

Kierunki działań:

- Wzmocnienie i upowszechnienie mechanizmów dialogu obywatelskiego i dialogu społecznego.
- Wsparcie rozwoju partnerstwa i innych form współpracy służących przekazywaniu realizacji zadań publicznych obywatelom.
- Zwiększenie wykorzystania zasobów lokalnych instytucji publicznych dla rozwijania aktywności obywatelskiej.

Priorytet: Rozwój i wzmocnienie zorganizowanych form aktywności obywatelskiej

Kierunki działań:

- Ułatwianie działalności organizacjom obywatelskim oraz wspieranie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw.
- Rozwijanie indywidualnej i korporacyjnej filantropii oraz wolontariatu.
- Rozwój społecznego wymiaru sportu.

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego

Priorytet: Wzmocnienie integracji i solidarności społecznej

Kierunek działania:

- Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości społecznej i innych form przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i zawodowemu, w tym różnorodnych form samopomocy.

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego

Rola partnerów obywatelskich we wdrażaniu SRKS:

Z uwagi na tematykę strategii udział i zaangażowanie środowisk obywatelskich w jej przygotowanie i realizację jest niezwykle ważny, w szczególności dotyczy:

- udziału w dyskusji strategicznej na temat zasad, celów i kierunków rozwoju kapitału społecznego w Polsce,
- monitorowania i ewaluacji procesu wdrażania SRKS,
- udział i współpraca na etapie przygotowania i implementacji programów operacyjnych i programów rozwoju służących realizacji celów SRKS.

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego

Etap życia:

- Wczesne dzieciństwo
- Edukacja szkolna
- Edukacja na poziomie wyższym
- Aktywność zawodowa, uczenie się dorosłych i rodzicielstwo
- Starość

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego

Wyzwań polityki państwa w obszarze rozwoju kapitału ludzkiego :

1. Zwiększenie diety, diety,
2. Zwiększenie zatrudnienia,
3. Poprawa zdrowia obywateli,
4. Poprawa jakości wykształcenia Polaków,
5. Wykorzystanie potencjału młodej generacji szczególnie na rynku pracy, w tym przedsiębiorczości młodego pokolenia,
6. Wykorzystanie potencjału osób starszych w obszarze aktywności zawodowej i społecznej,
7. Zmniejszenie ubóstwa, w szczególności wśród grup najbardziej zagrożonych: rodzin wielodzietnych, rodzin osób niepełnosprawnych, bezrobotnych, biednych pracujących.

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego

Cel główny:

- Rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób, tak aby mogły one w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia

Cele szczegółowe:

- Wzrost zatrudnienia
- Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie efektywnego funkcjonowania osób starszych
- Wzrost spójności społecznej
- Poprawa efektywności systemu opieki zdrowotnej oraz zdrowia obywateli
- Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli

Strategia Sprawne Państwo

Sprawne państwo to:

- państwo prawa, przejrzyste w funkcjonowaniu, odpowiedzialne wobec obywatela za swoje działania,
- państwo, które zakłada możliwie szerokie uczestnictwo obywateli w podejmowaniu decyzji, szanuje ich odmienność ,
- państwo rządzone efektywnie z uwzględnieniem zasady pomocniczości, przyjazne obywatelowi oraz innym podmiotom i sprawnie realizujące swoje obowiązki wobec nich,
- rozwiązania systemowe, procedury i instytucje, które promują efektywną i przyjazną realizację praw i aspiracji obywateli,
- infrastruktura instytucjonalno-prawna, która pozwala na budowę przewag konkurencyjnych kraju i działających w nim podmiotów gospodarczych,
- państwo wdrażające model otwartego rządu (ang. open government) ,
- państwo wspierające przedsiębiorczość obywateli, uruchamiające ich inwencję, promujące innowacyjność, kształtujące postawy obywatelskie, w tym odpowiedzialność za dobro wspólne,
- instytucje publiczne reformujące się z wykorzystaniem technologii cyfrowych i wdrażające nowe modele działania i komunikacji.

Strategia Sprawne Państwo

Cel główny:

Zwiększenie skuteczności i efektywności państwa otwartego na współpracę z obywatelami

Cele szczegółowe:

- otwarty rząd,
- zwiększenie sprawności instytucjonalnej państwa,
- skuteczne zarządzanie i koordynacja działań rozwojowych,
- dobre prawo,
- efektywne świadczenie usług publicznych,
- skuteczny wymiar sprawiedliwości i prokuratura,
- zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Strategia Sprawne Państwo

Otwarty rząd:

Usprawnienie procesu konsultacji oraz inne formy zaangażowania obywateli w rządzenie

- umocowanie wymogu oraz zasad prowadzenia konsultacji społecznych i partycypacji obywatelskiej,
- stworzenie programu dedykowanego rozwojowi, testowaniu i upowszechnianiu innowacyjnych technik zarządzania, partycypacyjnego (np. budżetu partycypacyjnego, panelu obywatelskiego),
- wypracowanie mechanizmów współpracy z organizacjami pozarządowymi na poziomie instytucji centralnych,
- prowadzenie regularnego monitoringu jakości konsultacji społecznych i partycypacji,
- wypracowanie mechanizmów zapewniających skuteczne egzekwowanie przepisów dotyczących prowadzenia konsultacji.

Strategia Sprawne Państwo

- utworzenie ogólnodostępnej platformy internetowej i zachęcanie obywateli i grup społecznych do korzystania z systemu konsultacji i obowiązującego prawa,
- stworzenie platformy wymiany myśli, doświadczeń, analiz, propozycji, rekomendacji przy tworzeniu aktu prawnego.

Usprawnienie komunikacji, dialogu społecznego i dialogu obywatelskiego

- wprowadzenie i egzekwowanie standardów komunikacji społecznej i komunikacji dwustronnej,
- uruchamianie i wspieranie kampanii społecznych zachęcających obywateli do aktywnego wypowiedzania się
- podejmowanie działań edukacyjnych oraz stworzenie systemu poradnictwa obywatelskiego, mającego na celu uświadomienie obywatelom ich praw i obowiązków,
- podejmowanie debat publicznych z udziałem obywateli w sprawach ważnych dla obywateli i umożliwiających formułowanie przez nich opinii i propozycji rozwiązań,
- monitorowanie poziomu partycypacji obywatelskiej.

Strategia Sprawne Państwo

Budowanie kompetencji administracji publicznej w zakresie partycypacji obywatelskiej

Współpraca pomiędzy administracją publiczną i organizacjami pozarządowymi

- reguły instytucjonalnego wsparcia dla urzędów tworzących niezależne opinie i ekspertyzy przydatne dla tworzenia i realizacji polityk publicznych,
- procedur warunkujących udostępnienie wiedzy zgromadzonej w ramach współpracy administracji z ekspertami, w celu wsparcia wymiany wiedzy między ośrodkami administracji publicznej, a także publicznym udostępnianiem zasobów wiedzy gromadzonych przy udziale środków publicznych.

Strategia Sprawne Państwo

Dziękuję za uwagę

Kamil Bobek

Departament Pożytku Publicznego

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej